

Sportsfiskefakta 2014

Sportsfiskefakta 2014

Om sportsfiske

Organisering av sportfiskerne

Hvem fisker?

Hva fisker vi etter?

Verdiskaping av sportsfisket

Retten til fisket

Laks-, sjørøye- og sjørrettfisket

Barn og fiskeglede

Jenter og fiske

Minstemål - størstemål i ferskvann

Minstemål i saltvann

Sportsfiskets År 2014

Norge, et sportsfiskeeldorado!

Om sportsfiske – fritidsfiske - turistfiske

De nordiske sportsfiskerorganisasjonene har definert begrepet sportsfiske slik:

«Sportsfiske er det fiske som utøves for fornøyselsens, rekreasjonens og sportens skyld. Sportsfiske utøves med stang, håndsnøre og enkel line med krok som er bestemt til frivillig å slukes av fisken.» Stangfiske er vanligst, men også bruk av håndsnøre er utbredt.

Hva med Fritidsfiske? Fritidsfiskebegrepet omfatter både sportsfisket og det mer mataukbaserte fisket med garn, line, ruser og teiner.

Turistfiske er et annet begrep som ofte benyttes. Normalt vil alle som er tilreisende til et sted oppfattes som en turist, selv om en er norsk og på reise i Norge. I begrepet turistfiske ligger imidlertid ofte en gjengs forståelse av at dette er tilreisende utenlandske sportsfiskere. Disse omtales i liten grad i dette dokumentet.

Organisering av sportsfiskerne

I Norge har vi et felles forbund for jegere og sportsfiskere: Norges Jeger- og Fiskerforbund med rundt 118.000 medlemmer.

www.njff.no

Ellers finnes blant annet følgende forbund:

- Norges Havfiskeforbund – ca.1.000 medlemmer
- Norsk meiteunion – ca. 300 medlemmer

Hvem fisker

- Ingen land kan vise til så stor sportsfiskerandel i befolkningen som i Norge
- 1,7 millioner nordmenn over 15 år fisker en eller flere ganger per år
- Ca 500.000 fisker mer enn 10 ganger pr år
- Kjønnfordelingen er ♂65/35♀ blant alle som fisker
- Andelen som fisker har vært fallende de siste åra. Særlig er fallet stort blant de yngste.
- Deltakelsen i fisket er størst i bygder og mindre tettsteder
- Folk i Nord Norge og Trøndelag fisker mest

Hva fisker vi etter?

- Vi fisker mest etter torsk og ørret
- Ca 5 % av fiskerne fisker etter anadrom laksefisk (laks/sjøørret/sjørøye) i ferskvann
- Fordelingen mellom salt-/ferskvannsfiske er ca 60/40
- 30.000 tonn fisk tas i saltvann (estimat)
- 10.000 tonn fiskes i ferskvann (estimat)

Verdiskaping av sportsfisket

Sportsfisket er en stor og viktig del av den norske befolkningens friluftstradisjon. Bedret helse og livskvalitet i befolkningen er den viktigste samfunnsmessige gevinsten av et aktivt friluftsliv. Derfor er friluftslivet viktig i det forebyggende helsearbeidet. De fire mest utbredte kildene til fysisk aktivitet er friluftslivsaktiviteter, og i løpet av en gjennomsnittsdag bruker vi 24 minutter på friluftsliv mot bare 7 minutter på trening og idrett.

Fiskekortsalg og kjøp av varer og tjenester knyttet til fisketuren gir inntekter til lokalsamfunn på flere hundretalls millioner kroner hvert år. De økonomiske ringvirkningene av sportsfisket er beregnet til 10-20 ganger verdien av fiskekjøttet alene.

Retten til fisket

Lover og regler

- Ingen eier fisken i fri tilstand
- Rettighetene til å fiske er en grunneierrett
- Rettighetshaver kan gi tillatelse/selge fiskekort
- Alle over 18 år må løse fiskeravgift til staten om de ønsker å fiske i vassdrag med anadrom laksefisk (laks, sjørret og sjørøye). Fiskeravgiften kan betales på nettet <http://www.dirnat.no/>
- Man trenger ikke fiskeravgift for å fiske i ferskvann, kun lokalt fiskekort eller tillatelse av grunneier/fiskerettshaver.
- Barn under 16 år fisker gratis i perioden 1. januar til 20. august unntatt i vassdrag med anadrom laksefisk
- Alt fiske i saltvann med stang og håndsnøre er gratis

Laks-, sjørøye- og sjørretfisket

Laksefiske er for mange det optimale sportsfisket. Store fisk i strie elver omkranset av vakker natur. Bedre blir det ikke, mener rundt 60.000 nordmenn og et ikke ubetydelig antall tilreisende sportsfiskere fra andre land.

Norge har verdens beste bestander av atlantisk laks, selv om laksen i mange områder sliter. Alt fiske etter anadrome laksefisk (laks, sjørret, sjørøye) i vann og vassdrag er i utgangspunktet fredet, men så åpner Miljødirektoratet for fiske på gitte områder i et gitt tidsrom. Det er variasjoner fra vassdrag til vassdrag, men den viktigste åpningsdatoen for laksefisket er 1. juni. Alle fisketider finner du her: <http://www.lovdato.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-20120510-0438.html#2>

Sjørretten er laksens «svigerinne», og kalles for elvenes dronning. Sportsfisket etter sjørret er attraktivt, både i ferskvann og saltvann. Elvefisket har lange tradisjoner, og fiskemetodene er tilpasset den enkelte elv. Sjørretfiske i sjøen er derimot av nyere dato. Du kan lese mer om dette fisket her: <http://www.njff.no/portal/pls/portal/docs/1/87227044.PDF>

Barn og fiskeglede

Sportsfiske har alltid vært en selvfølgelig del av oppveksten for norske barn. Vi har alle i barndommen fisket etter torsk på hytta ved sjøen, eller etter ørret i en bekk på fjellet. Dessverre er det tegn som tyder på at denne selvfølgelige tilnærmingen til sportsfiske er i ferd med å forvitte. Vi vet at friluftsliv må læres, på tross av våre inngrodde forestillinger om at ekte nordmenn er født med ski på beina eller med fiskestang i handa. Norges Jeger- og Fiskerforbund har derfor et betydelig engasjement mot de yngste, slik at vi kan tilby fiskeglede også til kommende generasjoner:

For alle barn opp til 12 år. Fiskeklubben tilbyr medlemsblad, medlemsfordeler og egne hjemmesider. <http://www.fiskeklubben.no/forside/>. Lokalforeninger i NJFF arrangerer fiskeklubb-arrangement der barna bor, som spenner fra fisketurer til klubbkvelder med fiskeaktiviteter.

Er du i aldersgruppen 13-18 år er det NJFF-Ung som gjelder, med egne nett- og Facebook-sider. Foruten å treffe andre jakt- og fiskeinteresserte på egen alder, kan NJFF-Ung tilby Landsleir i 2014, fylkesleire, jaktskytterskole, opplæringsjakt, ulike kurs, aktiviteter i lokalforeningene, og mye mer. http://www.njff.no/portal/page/portal/njff/barn_og_ungdom

Barna fisker gratis!

Alle barn under 16 år har rett til gratis fiske for fiske etter innlandsfisk med stang eller håndsnøre fra 1. januar til 20. august. I vann og vassdrag det selges fiskekort har barn krav på gratis fiskekort. I vann og vassdrag der det ikke er fiskekortsalg, kan barn under 16 fiske uten tillatelse. Dette gjelder også i private vann som ellers ikke er åpnet for fiske for allmennheten. Gratis fiske gjelder ikke fiske etter laks, sjøørret, sjørøye og ferskvannskreps. Enkelte grunneiere har valgt ennå høyere aldersgrense for å kjøpe fiskekort, for eksempel fisker alle barn under 20 år gratis på Statskogs grunn. I saltvann er sportsfiske gratis for alle.

Jenter og fiske

Sportsfiske har lenge vært en mannsdominert aktivitet, selv om vi kan se at mange kvinner deltar i det hverdagslige høstingsfiske langs kysten og i vassdragene. Nå ser vi at jentene i sterkere grad enn tidligere også blir ivrige sportsfiskere. NJFF ønsker denne utviklingen velkommen, og forsøker å tilrettelegge for større jentedeltagelse i fisket. Rundt 10 % av våre medlemmer er kvinner. Vi har kvinnekontakter i alle fylker og mange lokalforeninger, som arrangerer turer og kurs. Sjekk mer info her: <http://www.njff.no/portal/page/portal/njff/jenter>

Minstemål – størstemål i ferskvann

Det er ikke noe felles minstemålsregler for innlandsfisk. I enkelte vann og vassdrag er det allikevel påbudt å sette ut igjen fisk under en viss størrelse, såkalt minstemål. Hensikten er å ta vare på de små fiskene slik at de kan vokse opp og bli større. Dette er en lokal regel, som ofte vil framkomme som informasjon på fiskekortet.

En ny trend er å benytte størstemål. Det betyr at fisk over en gitt størrelse også skal settes varsomt ut igjen. Det er ved ressursknapphet at dette er mest aktuelt, typisk ved laksefiske, ørretfiske på særlige elvestrekninger, og ved noe gjeddefiske. Tanken bak størstemål er et ønske om å bevare de mest verdifulle produksjonsfiskene, ikke ulikt slik vi for eksempel ofte sparer de mest produktive elgkuene under elgjakt.

Minstemål i saltvann

Fisket i sjøen er en allemannsrett, hjemlet i havressursloven. Det er satt begrensninger i form av minstemål på en rekke arter, også for sports- og fritidsfiskere. Dersom du skulle få en fisk som er under minstemål, skal du løsne den forsiktig fra fiskeredskapen og slippe den ut i sjøen igjen. Dersom fisken er død eller tydelig ikke levedyktig kan du spise den. Makrell som fiskes med krok eller garn og sei til egen husholdning/eget agnforbruk er unntatt reglene for minstemål. Det er heller ikke minstemål på lange, lyr og steinbit.

Minstemålbestemmelsene finner du på lovdata her:

<http://www.lovdata.no/for/sf/fi/ti-20041222-1878-010.html#43>.

Makrell har ikke minstemål.

Sportsfiskets År 2014

NJFF har tatt initiativet til å arrangere Sportsfiskets År i 2014. I år legger vi breisida til for sportsfisket. Vi har satt oss som mål at vi gjennom vår satsing på Sportsfiskets År skal øke antallet sportsfiskere i befolkningen med 200.000, noe som tilsvarer rundt 10 % økning .

Over 1000 tilbud

For å få til det tilbyr vi over ett tusen ulike arrangementer rundt om i hele landet. Det spenner fra bryggefiskearrangement for de minste, via nybegynnerkurs, fluefiskekurs, jentefiskekvelder og foreldrefiskekurs til fiskequiz på den lokale puben. Alle tilbudene finner du enkelt i en søkbar kartløsning på www.njff.no/sportsfisketsaar

Under Overflaten

I anledning Sportsfiskets År har vi i NJFF laget en egen avis som bærer navnet «Under Overflaten». Den er trykket i 170.000 eksemplarer og spredd over det ganske land. Du kan ta en kikk på den i pdf-utgave her: <http://www.njff.no/portal/pls/portal/docs/1/87233042.PDF>

Norge – et sportsfiskeeldorado!

Med sin lange kyst (over 250.000 km), med dype fjorder og rundt 450.000 vann og vassdrag er Norge så tett på den optimale sportsfiskedømmen du kan komme. Vi har over 40 ulike ferskvannsarter å fiske på, og nærmere 350 saltvannsfiskearter!

Fisket er stort sett godt tilgjengelig for alle som ønsker å fiske. Vi våger påstanden at du aldri er mer enn en kilometer fra en god fiskeplass, uansett hvor i Norge du er!

Det føres lister over godkjente norgesrekorder for både ferskvannsfisk og saltvannsfisk.

Bladet Villmarksliv har ansvaret for ajourholdet. Norgesrekordlistene finner du her:

<http://www.klikk.no/produktjhemmesider/villmarksliv/article291110.ece>

Mer info?

Espen Farstad, infosjef NJFF, 90 72 24 29 – espen.farstad@njff.no

Steinar Paulsen, sportsfiskekonsulent, 90 54 46 97, steinar.paulsen@njff.no

Øyvind Fjeldseth, fiskekonsulent, 97 19 32 87, o.f@njff.no